

Ἐὰν τὰ κύτταρα ταῦτα πάθωσιν ἢ καταστραφῶσιν ἢ εἰσόδος εἶνε ἐλευθέρα καὶ ἀλλοίμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον· οἱ ἐχθροὶ εἰσέρχονται ἀκωλύτως εἰς τὰ ἐνδότερα καὶ φθάνουν εἰς τὸ αἷμα. Ἡ ἐπιδρομὴ τὴν αὐτὴ ἐντὸς τοῦ αἵματος γίνεται εἰς ἡμᾶς ἐπαισθητῆ κατὰ παράδοξον ὅλας τρόπον· αἰσθανόμεθα ῥίγος καὶ ἀνατριχιάσεις ἐπανειλημμένας. Ἡ ἀνατριχίλα εἶνε τὸ ἐμβατήριον τῶν μικροβίων κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, οὐαὶ δὲ εἰς τὸν μὴ ἔχοντα καλοὺς στρατιώτας πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτῆς. Οἱ καλοὶ στρατιῶται εἶνε τὸ καλὸν αἷμα, εἶνε τὸ αἷμα, τὸ μὴ ἐξησθημένον ὑπὸ τῶν ποτῶν καὶ τῆς κακῆς διαίτης, τὸ μὴ διεσθαρμένον ὑπὸ ἄλλων ἀσθενειῶν προηγθησιῶν ἢ ἐκ κληρονομίας μεταβιβασθειῶν εἰς τὸν ὑπὸ τῶν μικροβίων προσβληθέντα.

Τὸ καλὸν λοιπὸν αἷμα, μετὰ τὴν πρώτην προσβολὴν, μετὰ τὴν ἀνατριχίλαν, συσπειροῦται κατὰ τοῦ πολεμίου καὶ ἀγωνίζεται νὰ τὸν ἀποδιώξῃ, ἢ μᾶλλον νὰ τὸν καταστήσῃ ἀβλαβῆ, νὰ τὸν ἀσπλίσῃ. Ἄρχεται λοιπὸν μάχη δεινὴ, καὶ ἡ μάχη αὕτη εἶνε ὁ πυρετός. Ὅπου ὑπάρχει πυρετός, σημαίνει ὅτι ἐκεῖ ἐμβήκαν ἐπιδρομεῖς εἰς τὸ αἷμα, τὸ ὅποιον παλαίει κατ' αὐτῶν. Ἡ διάρκειά τῆς πάλης διαφέρει κατὰ τὸ ποσὸν τῶν εἰσχωρησάντων μικροβίων, διαφέρει δὲ καὶ κατὰ τὸ εἶδος αὐτῶν. Ἐκεῖ ὅπου τὸ ποσὸν αὐτῶν εἶνε μέγα διαρκεῖ περισσότερον καὶ τὸ αἷμα διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ νικηθῇ, ἐκεῖ δὲ ὅπου τὸ ποσὸν αὐτῶν εἶνε σχετικῶς μικρὸν, ἢ τὰ μικρόβια τύχη νὰ εἶνε ἀδύνατα, ἢ πάλη διαρκεῖ ὀλιγώτερον χρόνον καὶ ὁ ὄργανισμὸς ἡμῶν ἀναλαμβάνει μετὰ βραχεῖαν ἀσθένειαν.

Τοιαυτὰ τινα εἶνε καὶ τὰ μικρόβια τοῦ τε δαγγείου καὶ τῆς ἰμφλουέντιδας. Καὶ ἴσως μὲν εἰσέρχονται διὰ μιᾶς πολυάριθμα εἰς τὸ ἡμέτερον αἷμα, ἀλλὰ, μὴ ἔχοντα μεγάλην ζωτικότητα, μετὰ βραχεῖαν πάλην καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ αἵματος καὶ ἐξουδετεροῦται ἡ ἐνέργεια αὐτῶν. Ἐὰν δὲ συμβαίνει ἐνίοτε ἄνθρωπος τις, προσβληθεὶς ὑπ' αὐτῶν ν' ἀποθάνῃ, τοῦτο γίνεται, ἢ διότι τὸ οἰκοδόμημα ἦν ἤδη σεσηπὸς καὶ ἐτοιμόροπον ἐπομένως ἔχρηζε μόνον τῆς μεσολαβήσεως τῶν εὐκρινῶν καὶ πανταχοῦ εἰσχωρούμενων μικροβίων τῆς ἰμφλουέντιδας, ὅπως λάθωσι καιρὸν καὶ ἄλλα πολὺ τούτων καταστρεπτικώτερα νὰ ἐγκαθιδρυθῶν, ἢ διότι δὲν ἐδόθη καιρὸς εἰς τὸν ὄργανισμὸν ν' ἀνακαινισθῇ ἐκ τῆς πρώτης βλάβης, πρὶν ἢ εἰσδύσουσιν καὶ ἄλλοι ἐχθροί, οὐχὶ τὸσον ἀφελεῖς ὅσον ἡ ἰμφλουέντις.

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον ἢ ἐμφάνισις τῆς περιπνευμονίας μετὰ τὴν ἰμφλουέντις, ἢ περιπλοκὴ ἄλλων ἀσθενειῶν, ἀπὸ τῶν ὁποίων δυσκόλως ἀπαλλάσσεται ὁ ἄνθρωπος ὄργανισμὸς. Διότι καὶ ἡ περιπνευμονία παράγεται ἐκ τῆς παρουσίας μικροβίων ἐχόντων σχῆμα κόκκων καὶ πολλαπλασιαζόμενων ἐντὸς ἡμῶν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ εἰς μέγιστον ποσόν.

Ἐὰν τώρα μᾶς ἐρωτήσῃ τις ποῖα εἶνε τὰ διάφορα συμπτώματα τῆς ἰμφλουέντιδας, δυνάμεθα νὰ τῶ ἀπαριθμήσωμεν πλεῖστα ὅσα, διὰ τῶν ὁποίων ὅμως οὐχὶ μόνον ὁ ἀδάης τῆς ἰατρικῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἰατρὸς ἀκόμη βεβαίως δὲν θά γείνη σφώτερος. Συνειθίζουσι ὁπωσδήποτε ν' ἀποδίδουν εἰς αὐτὴν πόρους κατὰ τὴν κεφαλὴν, τοὺς μυῶνας καὶ τὰ ἄρθρα, νευραλγίας διαφόρους καὶ κατὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος. Ἦγη καὶ πολλὴν εὐαισθησίαν εἰς τὸ ψῦχος, πυρετόν, ἀσθῆνους ἰδρώτας, ἐρυθρότητα τοῦ προσώπου, ὀφθαλμίας, παρωτίτιδα, ὠταλγίαν, ὠτορροίας, κόρυζαν, ἀμυγδαλίτιδα, βραγχίτην φωνῆν, φλεγμονώδη κυνάγχην, πλήρη ἀφωμίαν, λαρυγγίτιδα, κατάρρου τῆς τραχείας ἀρτηρίας καὶ τῶν βρόγχων, ὑπεραιμίαν καὶ ἀποπληξίαν πνευμονικὴν, ξηρὰν βήχα ἢ συνδυασμένην ὑπὸ ἀσθῆνους πτυέλων, ναυτίαν, ἐμέτους, ἔμφραξιν, διάρροϊαν ἢ δυσεντερίαν, ἐντεραλγίαν, ῥινορραγίαν, αἰμόπτυσιν, ἐντερορραγίαν, μητρορραγίαν, ἐξανθήματα, παραληρήματα, ὑπεραιμίαν τῶν μηνίγγων ἢ τοῦ ἐγκεφάλου, ἀποπληξίαν, μηνιγγίτιδα, γενικὴν ἢ μερικὴν παραλυσίαν, καρδιακὴν ἢ πνευμονικὴν παράλυσιν, ἀδυναμίαν, ἀνορεξίαν κτλ. συμπτώματα δηλαδὴ ἕκαστον τῶν ὁποίων ἠδύνατο ν' ἀποτελέσῃ ἴδιαν νόσον καὶ ἐκ τῶν ὁποίων καὶ μόνων οὐδέποτε ὁ ἰατρὸς ἡμπορεῖ νὰ ἐξιχνιάσῃ τὴν ἀσθένειαν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκουν, διὰ τὸν ἀπλοῦν λόγον, ὅτι εἶνε κοινὰ εἰς ὅλας τὰς ὀξείας μiasmaticas ἀσθενείας.

Συμβουλευόμεν λοιπὸν τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας ἐν περιπτώσει ἀσθενείας ἐξ ἐπιδημίας προερχομένης, νὰ μὴ ἐπιχειρῶσι τῶν μόνων τῶν, βασιζόμενοι εἰς ὁδηγίαν αὐτὰς μὲν καθ' ἑαυτὰς ἀκροφαλεῖς, δι' αὐτοὺς δ' ἐτι ἀκροσφαλεστέρως, ἀλλ' ἀπαξ συμβουλευθέντες τὸν ἰατρὸν τῶν ν' ἀκολουθῶσι πιστῶς καὶ αὐστηρῶς τὰς ὁδηγίας του, αἱ ὁποῖαι πάντοτε θά παραλλάσσουσι συμφώνως πρὸς τὴν ἡλικίαν, τὴν κράσιν, καὶ τὰς ἄλλας βιολογικὰς συνθήκας ἐκάστου ἀτόμου.

Ἐν Χαλκιδόνι

Θ. Χ. ΦΛΩΡΑΣ.

Ο ΟΡΚΟΣ ΣΟΥ

Καλὰ καλὰ δὲν συλλογίσθηκες
Πῶς ὁ θυμὸς πολὺ δὲν μένει,
Κ' εἶπες καὶ 'ς τὴ ζωὴν μου ὠρκίσθηκες
Νῆσαι γιὰ πάντα θυμωμένη.

Μετάνοιος καὶ δὲν ἔμπορεῖς,
Θέλεις, ζητᾷς νὰ μοῦ ἔμιλησῃς,
Μὰ εἶν' ὁ ὄρκος σου βαρὺς
Καὶ τρέμεις μίπως τὸν πατήσῃς.

Καλὰ καλὰ δὲν συλλογίσθηκες
Πῶς ὁ θυμὸς πολὺ δὲν μένει,
Ἐπιῆγες ἄδικα κι' ὠρκίσθηκες
Καὶ τώρα βροῖσκεσαι δεμένῃ.

Ἐλα καὶ μὴν καρδιοχτυπᾷς,
Πάρε τὸν ὄρκο πάλι ἔπισθ'·
Ἄν ξῶ χωρὶς νὰ μ' ἀγαπᾷς,
Τί θέλω τάχα καὶ νὰ ζήσω;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.